

CÀTEDRA DEMETRIO RIBES
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

GENERALITAT
VALENCIANA

UNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

20 aniversari de la Càtedra Demetrio Ribes: 2003-2023

Càtedra Demetrio Ribes - Universitat de València

 C/ Hug de Moncada, 4B 46010 València

 catedradr@uv.es

 www.catedrademetrioribes.com

 catedrademetrioribes

 CatedraRibes

 catedrademetrioribes7529

 Issuu: catedradr

Desembre 2023

ISBN: 978-84-482-6938-8

Depòsit legal: V-4336-2023

GENERALITAT
VALENCIANA

demetrio
ORibes

VNIVERSITAT
E VALÈNCIA

CÀTEDRA DEMETRIO RIBES
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

2003-2023

A N I V E R S A R I

1
LA CÀTEDRA
Presentació
L'equip

2
INVESTIGACIÓ
Projectes I+D
Premi Demetrio Ribes
Fons documental
Informes i assessorament

3
PUBLICACIONS
Col·leccions

4
EXPOSICIONS
Exposicions
Exposicions virtuals

5
ALTRES PROJECTES
Passejos per l'obra pública
Atles de les Vies Verdes
Mapes temàtics
Webs monogràfiques
Cinemaway

6
FORMACIÓ
Workshops i jornades
Cicles de conferències
Cursos

7
COMUNICACIÓ

LA CÀTEDRA

L'objectiu de la Càtedra Demetrio Ribes és conèixer i difondre el patrimoni: el **paisatge construït, les xarxes i infraestructures de transport i comunicació, els sistemes hidràulics i defensius**, i els elements i fites sobre el territori, així com els seus **artífexs**.

”

PRESENTACIÓ

La **Càtedra Demetrio Ribes** és un centre universitari que des de 2003 promou la investigació, la difusió i el foment dels estudis sobre la història del transport i les seues infraestructures, les obres públiques i l'enginyeria en la Comunitat Valenciana. Va sorgir d'un conveni signat entre la **Universitat de València-Estudi General (UEVG)** i l'homòloga de l'actual **Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori**. Rep el seu nom de l'arquitecte de l'Estació del Nord de València i d'altres importants edificis de la Comunitat Valenciana, de Barcelona i Madrid.

Aquest document sintetitza part de l'activitat que la Càtedra ha realitzat al llarg de 20 anys. Un ventall ampli de línies d'investigació i iniciatives científiques i divulgatives per a conèixer i difondre el ric patrimoni relacionat amb el transport i les comunicacions, l'obra pública i l'enginyeria.

El paisatge construït, les xarxes i infraestructures de transport i comunicació, els sistemes hidràulics i defensius, els elements i fites sobre el territori, o els enginyers i enginyeres i artífexs que els van concebre són només alguns dels grans temes desenvolupats en la Càtedra Demetrio Ribes.

EQUIP

Director de la Càtedra Demetrio Ribes

Luis Arciniega García

Directora honorífica

Inmaculada Aguilar Civera

Equip Càtedra Demetrio Ribes

Óscar Calvé Mascarell, Susana Climent Viguer,
Ester Medán Sifre (temps parcial) i Rubén
Pacheco Díaz

INSTITUCIONAL

Rectora de la Universitat de València

Mavi Mestre Escrivà

Consellera de Medi Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori

Salomé Pradas Ten

COMISSIÓ MIXTA

Vicente Dómine Redondo, secretari autonòmic
d'Infraestructures i Transport de la Conselleria de
Medi Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori.

Vicente Martínez Mus, director general de Costes,
Ports i Aeroports de la Conselleria de Medi
Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori.

Rosa M. Donat Beneito, vicerectora d'Innovació i
Transferència de la Universitat de València.

Luis Arciniega García, director de Càtedra
Demetrio Ribes.

HISTÒRIC INSTITUCIONAL

Amb motiu d'aquest conveni entre la Universitat de València i la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori, hi ha moltes persones vinculades institucionalment amb la Càtedra. A continuació, es presenta la llista de càrrecs que han participat en la Comissió mixta al llarg d'aquests 20 anys. La relació completa del càrrec està al nostre web.

Rectors de la Universitat de València

Esteban Morcillo Sánchez (2010-2018)

Francisco Tomás Vert (2003-2010)

Vicerectorats de la Universitat de València

Rosa María Donat Beneito (2022-). Vicerectora d'Innovació i Transferència.

M. Dolores Real García (2018-2022). Vicerectora d'Innovació i Transferència.

Guillermo Palao Moreno (2014-2018). Vicerector d'Internacionalització i Cooperació.

Juan Luis Gandia Cabedo (2014-2018). Vicerector d'Economia i Infraestructures.

Silvia Barona Vilar (2010-2013). Vicerectora de Comunicació i Relacions Institucionals.

Clara Martínez Fuentes (2010-2013). Vicerectora de Sostenibilitat i Infraestructures.

Enrique Bigné Alcañiz (2005-2010). Vicerector de Comunicació i Assumptes Econòmics.

Rafael Gil Salinas (2003-2010). Vicerector de Cultura.

Francisco Tortosa (2003-2005). Vicerector d'Extensió Universitària i Relacions amb la Societat.

Consellers i conselleres de la Generalitat Valenciana

Rebeca Mariola Torró Soler (2022-2023). Consellera de Política Territorial, Obres Públiques i Mobilitat.

Arcadi España García (2019-2022). Conseller de Política Territorial, Obres Públiques i Mobilitat.

María José Salvador Rubert (2015-2019). Consellera d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori.

Isabel Bonig Trigueros (2011-2015). Consellera d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient.

Mario Flores Lanuza (2007-2011). Conseller d'Infraestructures i Transport.

José Ramón García Antón (2003-2007). Conseller d'Infraestructures i Transport.

Secretaries autonòmiques de Conselleria

María Pérez Herrero (2019-2023)

José Luis Ferrando Calatayud (2018-2019)

Josep Vicent Boira Maiques (2015-2018)

Gaspar Peral Ribelles (2011-2015)

Direccions generals de Conselleria

Roser Obrer Marco (2019-2023)

Carlos Domingo Soler (2018-2019)

Alberto Sanchis Cuesta (2015-2018)

Pablo Cotino Mulet (2015)

Carlos Eleno Carretero (2011-2015)

Mª Luisa Gracia Giménez (2005-2011)

Vicente Dómine Redondo (2003-2011)

Jorge García Bernia (2003-2005)

Direcció de la Càtedra Demetrio Ribes

Luis Arciniega García (des de 2017)

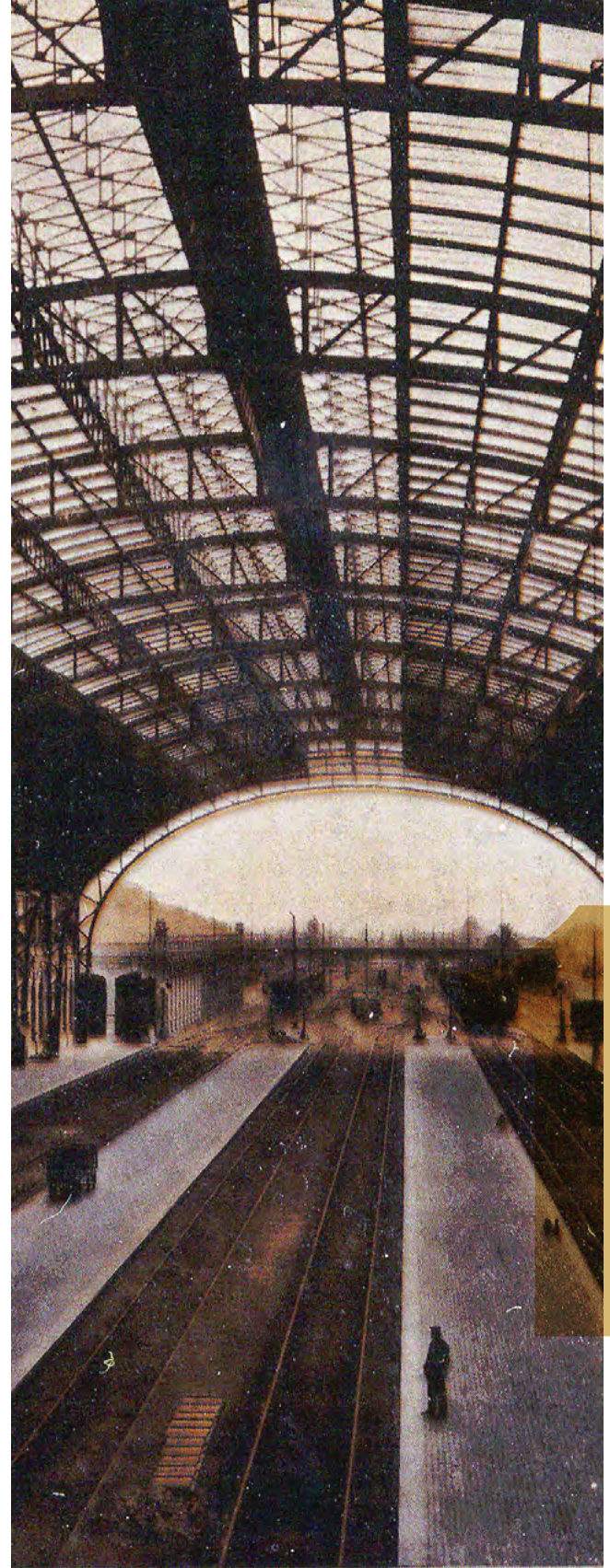
Inmaculada Aguilar Civera (2003-2017)

Elenc

Becaris i personal investigador i laboral que han participat en els diferents projectes:

Laura Bolinches Martínez, Óscar Calvé Mascarell, Manuel Carreres Rodríguez, Manuel Cerdá García, Julia Cerrillo Martínez, Susana Climent Viguer, José Juan Coll Fornés, Sergi Doménech García, Virginia García Ortells, Mª Carmen Hernández Perelló, Desirée Juliana Colomer, Soraia Llorens Rodrigo, Sara Manzanares Rubio, Asunción Martínez López, Sonia Martínez Requena, Ester Medán Sifré, Santiago Montoya Beleña, Rubén Pacheco Díaz, M^a del Mar Ruiz Ferragud, Rafael Salvador Ortega, Mireia Sánchez Barrachina i Juan José Sanz Maseres.

També hi ha participat alumnat en pràctiques del grau d'Història de l'Art i de diferents postgraus de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de València.

2 INVESTIGACIÓ

La investigació és un dels pilars més importants de la Càtedra Demetrio Ribes, perquè d'ella parteix la base científica que es consolida en **projectes i activitats de divulgació**.

Així mateix, en la Càtedra es fomenta la labor investigadora mitjançant la publicació del **Premi Demetrio Ribes**, així com la investigació amb finalitats de protecció a través **d'informes i assessorament** a entitats públiques i privades.

”

PROJECTES I+D

La inquietud per l'ampliació de noves línies de coneixement és el motiu pel qual la Càtedra dirigeix projectes d'I+D+i competitiu de convocatòries nacionals.

Actualment es desenvolupa el projecte:

Paisaje cultural, construido y representado

2022-2026 REF: PID2021-127338NB-I00

Amb anterioritat, s'han dut a terme:

Memoria, imagen y conflicto en el arte y la arquitectura del Renacimiento: la Revuelta de las Germanías de Valencia

2018-2022.
REF: HAR2017-88707-P

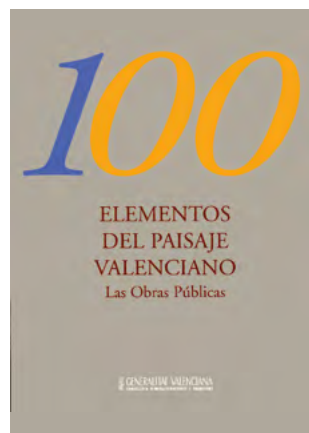
Obras públicas desaparecidas en la Comunitat Valenciana. Paisajes de la memoria, paisajes transformados (1700-1939)

2013-2016. REF:
HAR2013-47191-P

Catálogo de las principales obras públicas de la Comunidad Valenciana

2008-2012.
REF: HAR2008-05729/ARTE

Repertorio biográfico de ingenieros valencianos: artífices y constructores de las obras públicas valencianas

2004-2007.
REF: HUM2004-04703

PREMI DEMETRIO RIBES

El Premi d'Investigació Demetrio Ribes es va crear el 2004 per a promoure treballs de recerca sobre la història del transport i les obres públiques, el patrimoni de l'enginyeria civil o la història de l'ordenació territorial de qualsevol època històrica a Espanya. S'han premiat obres de naturalesa diversa, sobre ferrocarrils, camins, urbanisme, cartografia, etc.

Els premiat des del 2004 han sigut:

2023, edició 19a. **Pablo Marco Dols:** *Un siglo de transporte urbano en Castelló. Historia del transporte público en la capital de la Plana.*

2022, edició 18a. **Miguel Ángel Villacorta Hernández:** *Estructura organizativa y contable de la empresa más importante de España y la décima de Europa: la Compañía de los Caminos de Hierro del Norte de España (Norte).*

2021, edició 17a. **Pedro Verdejo Gimeno:** *La arquitectura de las estaciones intermedias de ferrocarril: la sección "non nata" del Teruel-Alcañiz.*

2020, edició 16a. **Santiago Tormo Esteve:** *Funcionalidad hídrica y térmica de los complejos termales romanos. Las termas maigres de Mura en Lliria (Valencia).*

2019, edició 15a. **Antonio Doménech Carbó:** *Estructura, topología y evolución de los sistemas ferroviarios históricos españoles.*

2018, edició 14a. **Pablo Camarasa Balaguer:** *Arquerías de acueductos en suelo valenciano.*

2017, edició 13a. **Lourdes Boix Macías:** *El legado cartográfico valenciano a través de la mirada de la Real Sociedad Económica de Amigos del País de València.*

2016, edició 12a. Desert.

2015, edició 11a. **César Jiménez Alcañiz:** *Paseando por vías y caminos. Planes, infraestructuras y arquitectura. Russafa desde 1777.*

2014, edició 10a. **Alfonso Luján Díaz:** *Primeras aplicaciones del hierro en los puentes españoles.*

2012, edició 9a. **Vanessa Cámara Boluda i Rafael Bau Izquierdo:** *El transporte por carretera desde el siglo XX hasta la actualidad como articulador de la economía valenciana.*

2011, edició 8a. **Juan Vicente García Marsilla i Teresa Izquierdo Aranda:** *Abastecer la obra gótica. El mercado de materiales de construcción y la ordenación del territorio en la Valencia bajomedieval.*

2010, edició 7a. **Marc Ferri Ramírez:** *La obra pública en el territorio valenciano durante la formación del liberalismo (1833-1868).*

2009, edició 6a. **Daniel Muñoz Navarro i Sergio Urzainqui Sánchez:** *La construcción del Camí de Requena (1428-1429).*

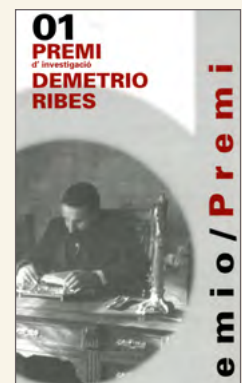
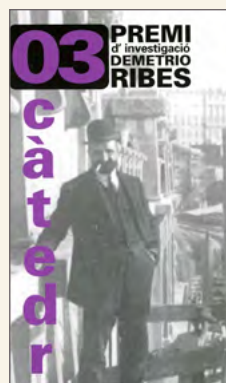
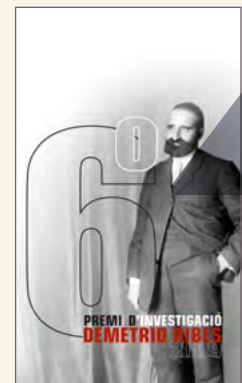
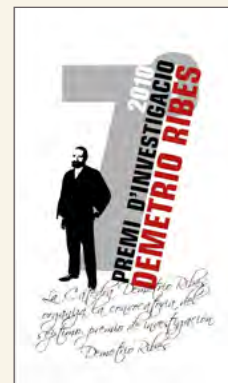
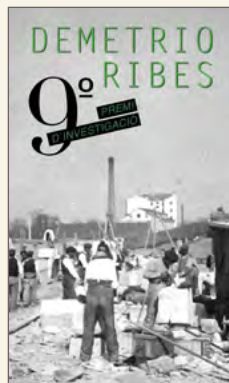
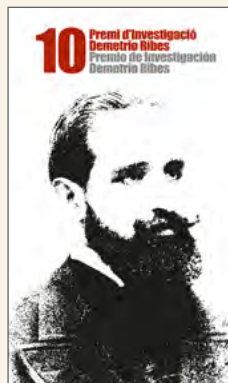
2008, edició 5a. **Luis Arciniega García:** *El saber encaminado. Caminos y viajeros por tierras valencianas de la Edad Media y Moderna.*

2007, edició 4a. **Daniel Crespo García:** *El paisaje del progreso. Las obras públicas en el Viaje de España (1772-1794) del valenciano Antonio Ponz.*

2006, edició 3a. **Antonio Doménech Carbó:** *Els tramvies de València. Transports i estructura urbana, 1876-1970.*

2005, edició 2a. **Josep Vicent Boira Maiques:** *Arquitectura, enginyeria i visions d'un territori ordenat. Les torres del litoral valencià.*

2004, edició 1a. **Carmen Sanchis Deusa i Juan Piqueras Haba:** *Hostales y ventas en los caminos históricos valencianos.*

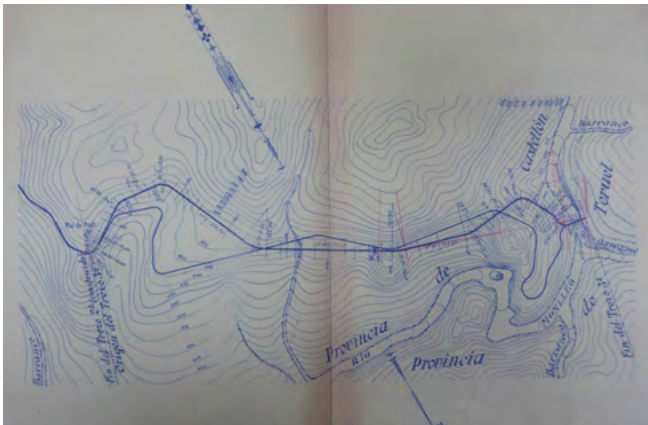

FONS DOCUMENTAL

Com a centre d'investigació, la Càtedra Demetrio Ribes desenvolupa projectes a partir d'**arxius públics i col·leccions privades**. Té un interès especial la tasca que du a terme en l'inventari, la catalogació i la digitalització de fons afins a la seua especialització.

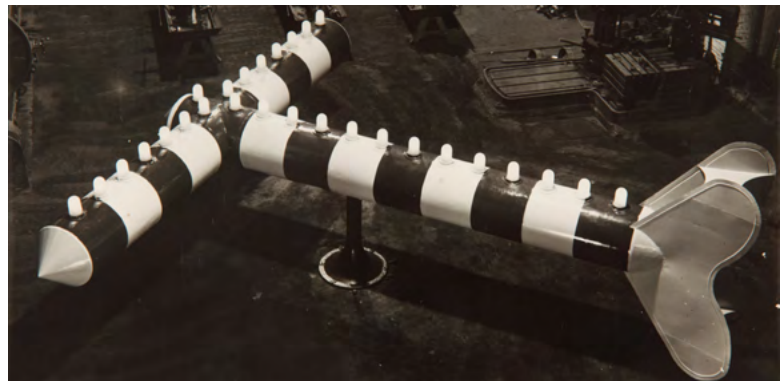
Fons de la Unitat de Carreteres de l'Estat a la província de Castelló

Fons documental de més de 2.000 expedients on es conserven els projectes de les infraestructures construïdes per les administracions públiques de la província de Castelló entre 1859 i 1985. La classificació es divideix entre carreteres (la secció més voluminosa), ponts, ferrocarril, ports, electricitat, urbanisme i hidrologia.

Arxiu de La Maquinista Valenciana

Arxiu d'empresa on es conserven uns 1.200 documents, fonamentalment fotografia i catàlegs relacionats amb els sectors productius, entre els quals destaquen els de senyalització marítima, datats entre 1808 i 1960.

Arxiu d'Unión Naval de Levante

Arxiu que recull les activitats relacionades amb la indústria de la construcció naval d'aquesta empresa entre 1924 i 2012. Està compost per un arxiu documental i fotogràfic, plans i biblioteca, amb un volum aproximat de 50.000 plànols, 200 carpetes de documents, 2.200 llibres i una fototeca amb més de 200 àlbums, 120 caixes de clixés i 200 caixes de fotografies.

Altres arxius

La Càtedra també ha digitalitzat part dels arxius dels germans Dicenta Grau, Antonio Lattur Cortés, Luis Melero Mas, la societat Docks Comerciales i la Colla Excursionista El Sol.

INFORMES I ASSESSORAMENT

Una tasca menys visible de la Càtedra són els informes i l'assessorament patrimonial a institucions i organitzacions, realitzades amb l'objectiu de donar a conèixer i aconsellar sobre futures actuacions sobre béns culturals de l'obra pública i el transport.

Molts d'aquests informes han sigut la base per a protegir i declarar béns patrimonials, i han eixit a la llum a través de publicacions editades per la pròpia Càtedra.

Alguns dels elements investigats per a tal fi han sigut els ponts de Vadocañas, de l'Alcúdia i de Montroi, les drassanes d'Unión Naval de Levante, el Parc Central de València o els Depòsits Campsa d'Alacant. També s'han elaborat informes sobre patrimoni moble, especialment sobre antigues locomotores com el Garrat, el Ravatxol, el Xitxarra o la Panderola.

Pel que fa a l'assessorament, podem destacar dos grans projectes elaborats per a organismes oficials:

- **Museu Marítim de València.** Les tasques per al primitiu projecte van comptar amb la revisió de documents ja elaborats, propostes museogràfiques o localització de fons per al futur museu.
- **Vehicles històrics d'FGV.** El projecte va consistir a assessorar l'entitat per a la restauració de tretze peces tramviàries i ferroviàries, la qual cosa va posar en valor aquest patrimoni tan ric i va donar a conèixer la seua tipologia, des de la tracció animal a l'elèctrica.

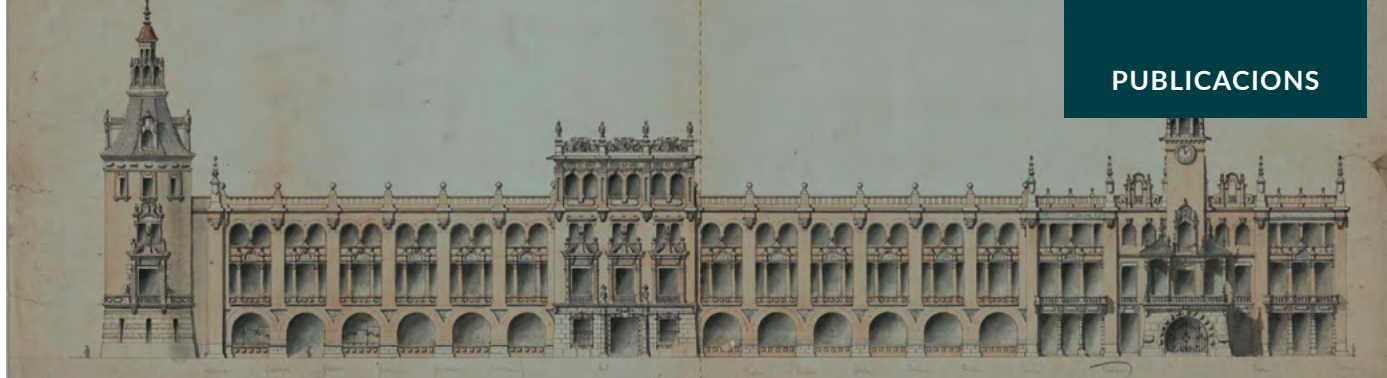

3 PUBLICACIONS

Les publicacions representen una part fonamental de la producció de la Càtedra Demetrio Ribes. S'hi presenten davant la comunitat científica o la societat en general estudis sobre la **història del transport i les infraestructures**, les **obres públiques** i l'**ordenació territorial**.

En aquests **20 anys** han vist la llum més de **100 publicacions** a través de la línia editorial de la conselleria corresponent de la Generalitat Valenciana, distribuïdes en **11 col·leccions temàtiques**. Això suposa una vasta producció de coneixement que es distribueix en biblioteques universitàries i centres d'investigació de tot el país.

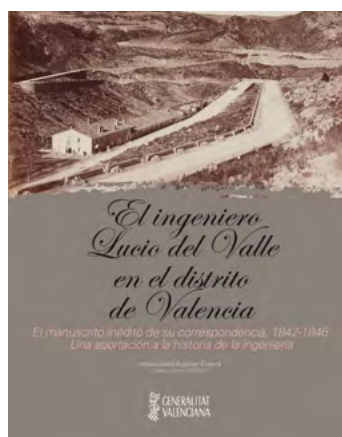

Enginyers, enginyeres i artífexs

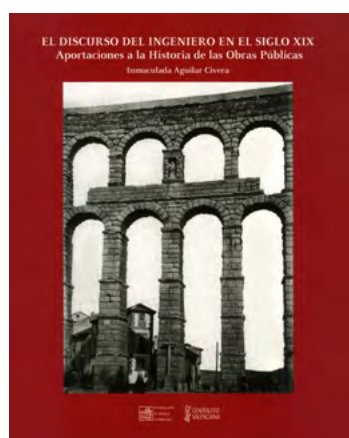
Les persones protagonistes d'aquesta col·lecció són professionals que han dedicat part de la seua vida a les obres públiques.

Tres arquitectos, una ciudad y un tiempo: Ribes, Mora y Goerlich. 2022

El ingeniero Lucio del Valle en el distrito de Valencia. 2015

El discurso del ingeniero en el siglo XIX. 2012

Ingenieros y artífices en la obra pública de la CV (CD). 2008

Demetrio Ribes. Arquitecto. 2004

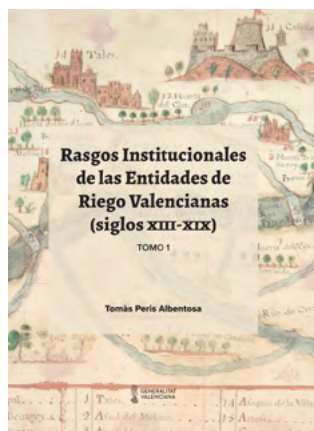

Paisatges culturals

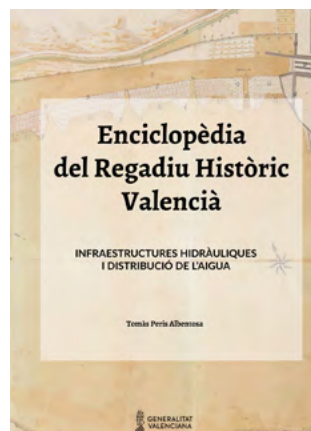
El gran protagonista del territori construït és l'obra pública, i per això aquesta col·lecció es dedica a paisatges culturals amb un gran valor històric i paisatgístic.

Minerva y las torres del mar.
2023

Rasgos institucionales de las entidades de riego valencianas. 2022

Enciclopèdia del regadiu històric valencià. 2019

Luces y faros del Mediterráneo. 2014

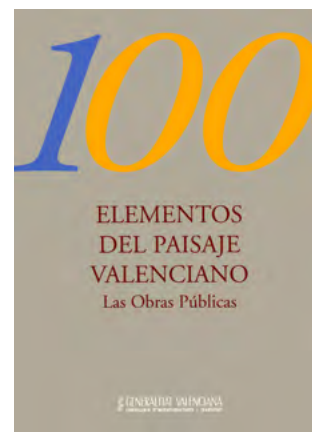
Los poblados marítimos.
2017

Fiesta y urbanismo. 2019

Ave Valencia-Madrid. 2011

100 elementos del paisaje valenciano. 2005

Història del ferrocarril en les comarques valencianes

Reuneix publicacions corals en les quals, des d'una perspectiva interdisciplinària, s'analitza la repercussió de l'arribada del ferrocarril a les diferents comarques valencianes, el seu desenvolupament i el progrés.

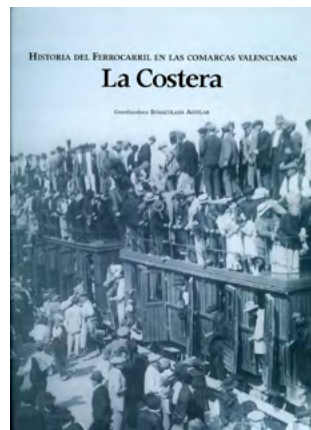
El Camp de Morvedre. 2012

La Plana Utiel-Requena. 2008

La Plana. 2007

La Costera. 2004

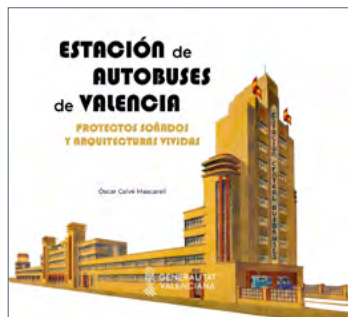

La Ribera Alta. 2003

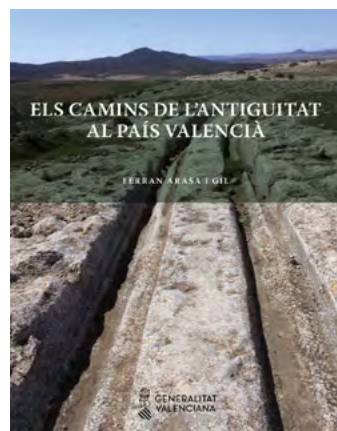
3

Història del transport i l'ordenació territorial

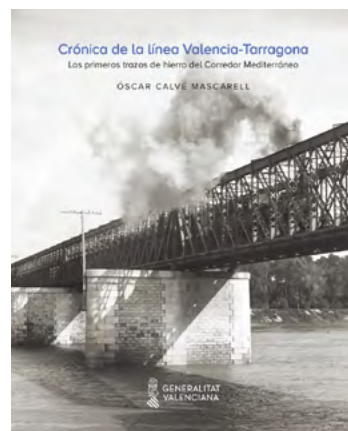
Es tracta de la col·lecció més heterogènia de totes. En ella tenen cabuda els enfocaments més transversals que no s'inclouen en altres col·leccions més específiques.

Estación de autobuses de Valencia. 2023

Els camins de l'Antiguitat al País Valencià. 2022

Crónica de la línea Valencia-Tarragona. 2022

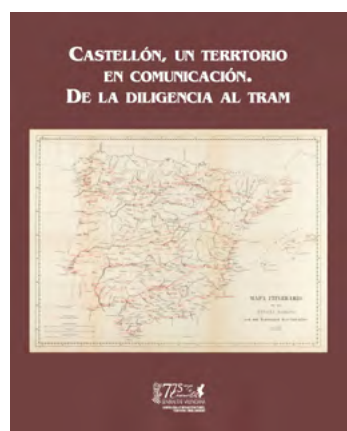
La vía férrea Baeza-Utiel. 2022

La ciudad pensada, la ciudad vivida, la ciudad representada. 2021

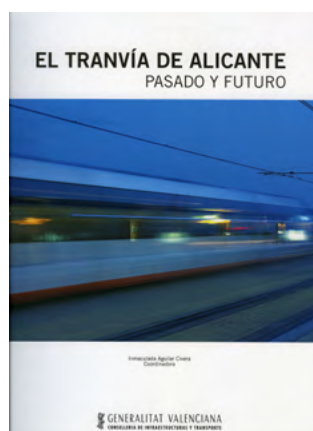
El Corredor Mediterráneo: realidad milenaria, demanda centenaria. 2018

Castellón, un territorio en comunicación. 2013

100 años de historia de la aviación. 2009

El tranvía de Alicante. 2007

Benicàssim y la Historia del Ferrocarril. 2006

Valencia Tranvía 1874-2004. 2004

El territorio como proyecto. 2003

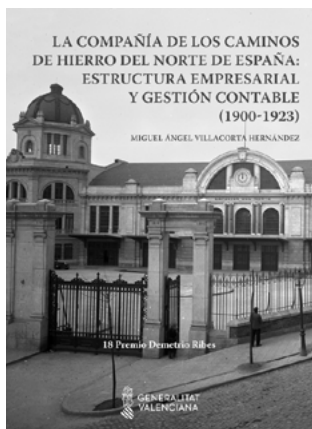
3

Premis Demetrio Ribes

La collecció que agrupa les propostes guardonades amb el premi d'investigació Demetrio Ribes.

Un siglo de transporte urbano en Castelló.
Premio 19 • 2023

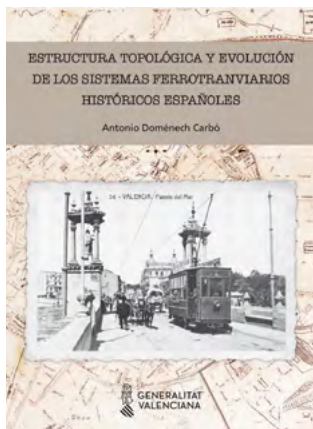
La Compañía de los Caminos de Hierro del Norte de España. Premio 18 • 2023

La sección *non nata* del Teruel-Alcañiz.
Premio 17 • 2021

Termas romanas de Mura en Llíria. Premio 16 • 2021

Sistemas ferrotranzviarios históricos españoles.
Premio 15 • 2020

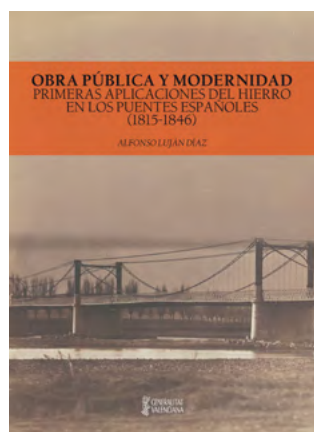
Arquerías de acueductos en suelo valenciano.
Premio 14 • 2019

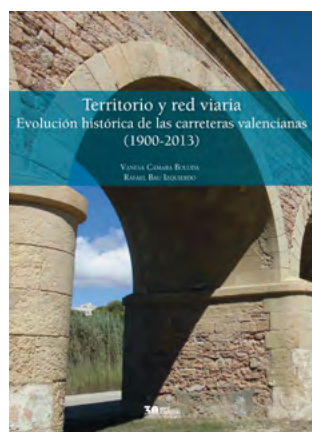
El legado cartográfico valenciano. Premio 13 • 2018

Paseando por vías y caminos. Premio 11 • 2016

Obra pública y modernidad.
Premio 10 • 2015

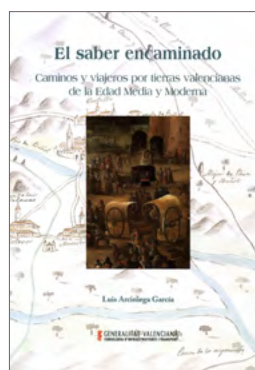
Territorio y red viaria.
Premio 9 • 2014

Abastecer la obra gótica.
Premio 8 • 2013

El camino real de Valencia a Castilla. Premio 6 • 2011

El saber encaminado.
Premio 5 • 2009

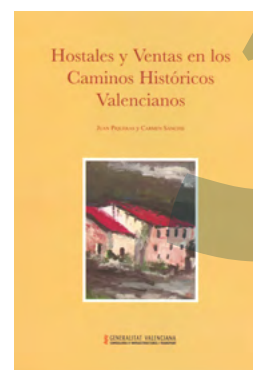
El paisaje del progreso.
Premio 4 • 2008

Los tranvías de Valencia.
Premio 3 • 2007

Les torres del litoral valenciano.
Premio 2 • 2007

Hostales y ventas en los caminos históricos val.
Premio 1 • 2005

Quaderns del Museu del Transport

Es tracta de la col·lecció més voluminosa de totes. Són publicacions de format menut amb temes molt variats, però sempre amb una presència gràfica que les fan especialment atractives.

Pioneras de la ingeniería valenciana.
2020

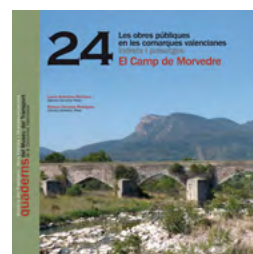
Araceli Sánchez Urquijo. 2020

Aeròdroms valencians.
2018

Los varaderos del puerto de Valencia.
2017

El camp de Morvedre.
2017

La política de obras públicas. II República.
2017

La muralla de Valencia hace 150 años.
2016

El Baix Vinalopó.
2015

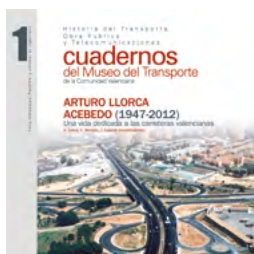
El Edificio del Reloj.
2015

Próspero Lafarga y la Lonja del Pescado.
2014

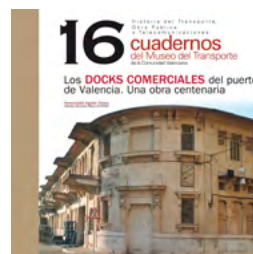
La Panderola.
2014

Arturo Llorca Acebedo.
2013

Puente de Canalejas de Elche. 2013

Docks comerciales.
2013

Leandro Alloza. 2013

Los tinglados del puerto de Valencia. 2012

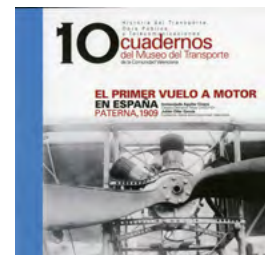
Vehículos históricos restaurados. 2012

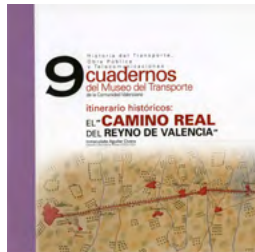
La estación de Luceros. 2010

Vicente Pichó. 2009

El primer vuelo a motor en España. 2008

El camino real. 2008

El TRAM de Castellón. 2008

La estación del Trenet de la Marina. 2008

El faro de Alicante. 2008

Talleres y cocheras de El Campello. 2007

Rafael Cort Álvarez. 2007

Carlet y Campamento de Paterna. 2007

La refinería La Británica. 2006

El faro del puerto de Valencia. 2005

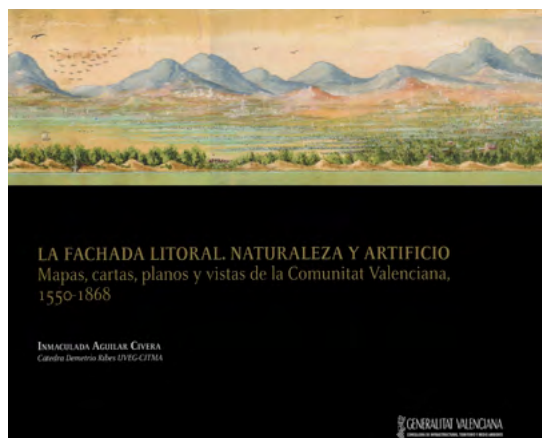

Cartografia històrica

Collecció de gran format i amb una edició cuidada, en horitzontal, on es compendia una mostra important del llegat cartogràfic dut a terme a l'hora de projectar, construir i defensar el territori.

Los paisajes del agua. Cultura, transporte y territorio. 2015

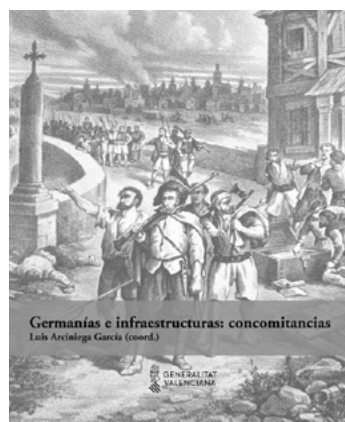
La fachada litoral. Naturaleza y artificio. 2012

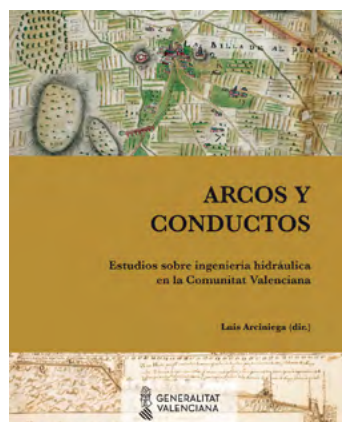
Construir, registrar y representar. 2009

Jornades

La col·lecció agrupa les publicacions de les actes de trobades nacionals i internacionals per a difondre el patrimoni de l'obra pública.

Germanías e infraestructuras: concomitancias. 2022

Arcos y conductos. 2019

Fotografía y obra pública. 2014

Grandes estaciones del siglo XXI. 2010

150 años de ferrocarril Alicante-Madrid. 2008

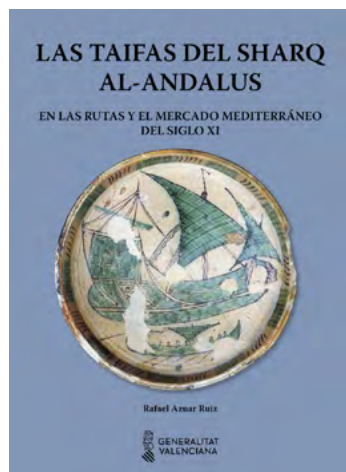

Puentes históricos. 2008

3

El comerç i el Mediterrani

Amb 481 km de costa, la Comunitat Valenciana ha sigut façana del Mediterrani, porta del comerç i de l'intercanvi, i punt de trobada de rutes terrestres i marítimes. Donar a conèixer aquestes històries és la intenció d'aquesta col·lecció.

Las taifas del Sharq
Al-Andalus. 2019

El comercio y la cultura del
mar. Alicante. 2013

El comercio y el Mediterráneo.
2006

Guies

Les guies estan enfocades com a obres de consulta on s'introdueixen, presenten i descriuen els elements i les infraestructures rellevants del territori valencià.

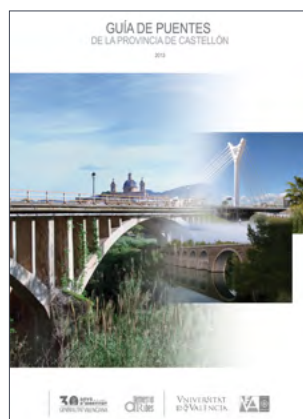
Guía de puentes de la Comunitat Valenciana. 2016

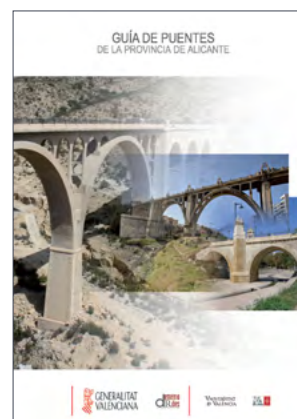
30 años construyendo puentes. 2015

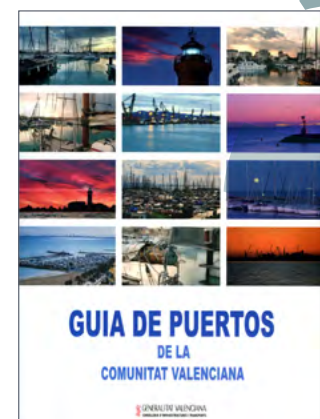
Guía de puentes de Valencia. 2016

Guía de puentes de Castellón. 2013

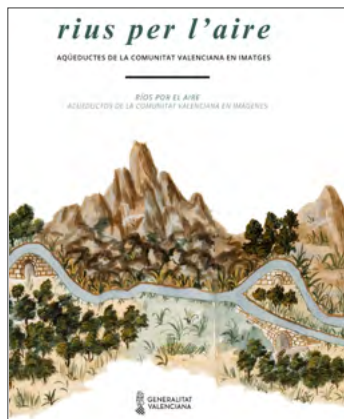
Guía de puentes de Alicante. 2012

Guía de puertos. 2010

Catàlegs d'exposicions

Les nombroses exposicions elaborades per la Càtedra es complementen amb els seus catàlegs respectius, els quals es mostra amb una presentació cuidada i en diferents formats.

Rius per l'aire. 2019

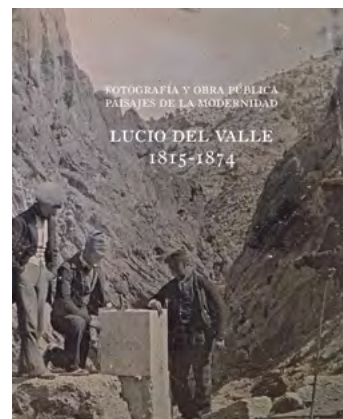
Correrá un ferrocarril cerca del litoral mediterráneo. 2019

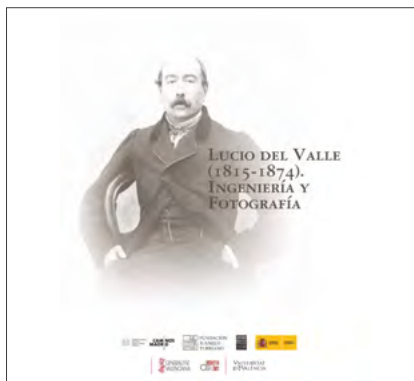
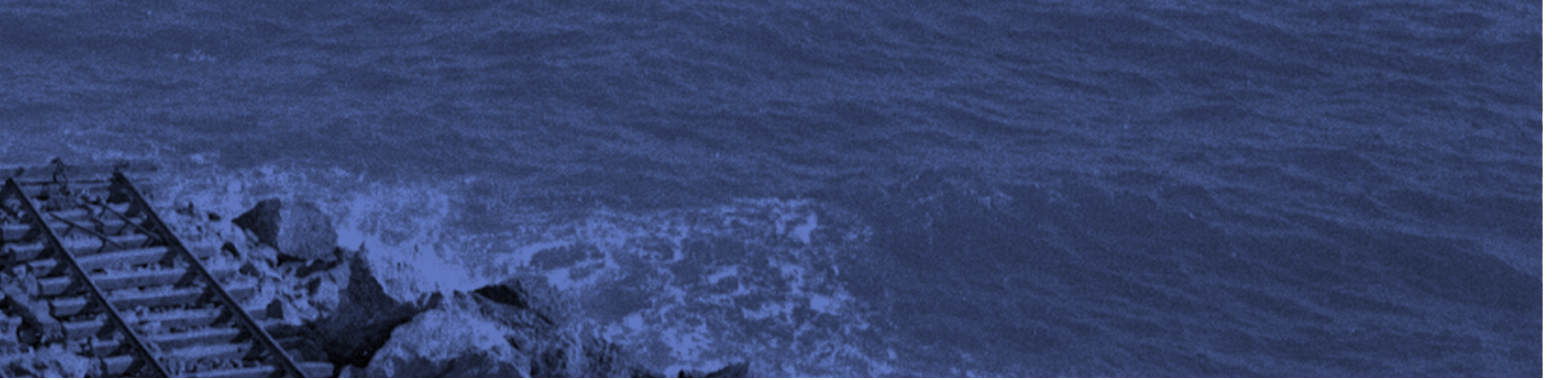
Encontres en l'estació. 2017

Mirades i testimonis. 2016

Lucio del Valle. 2015

Lucio del Valle (1815-1874).
Ingeniería y fotografía. 2015

Camino a Castilla. 2013

Lugares e itinerarios de las obras
públicas. 2012

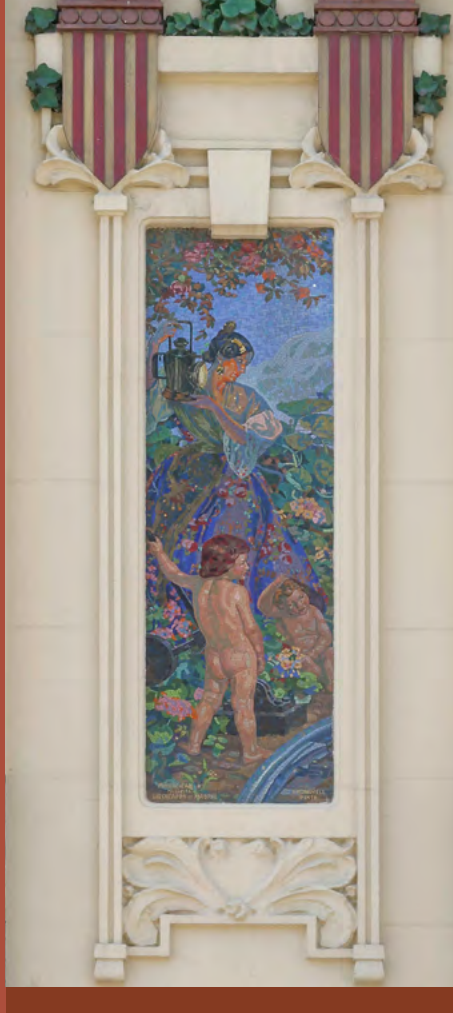
Mar y tierra. 2011

El corredor mediterráneo. 2010

La mirada de l'arquitecte. 2007

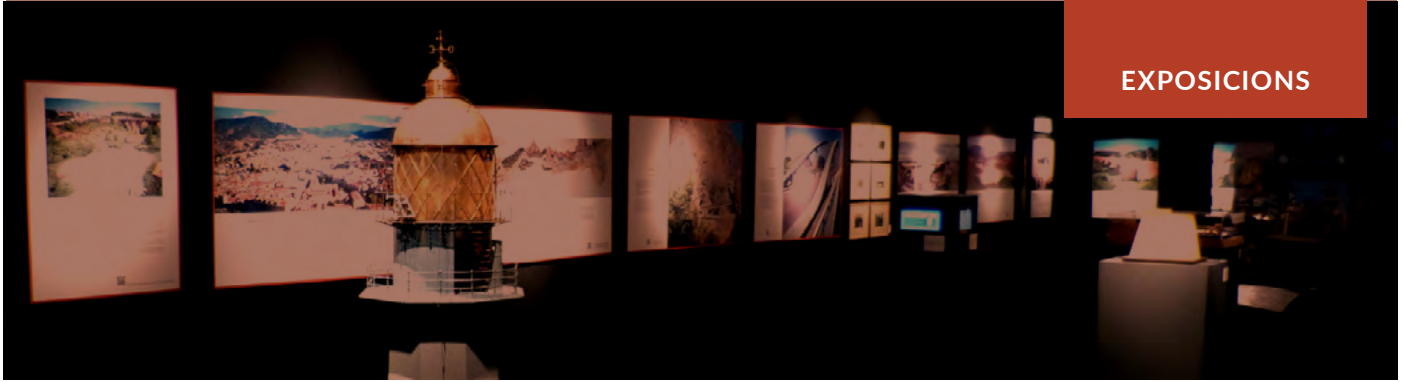

EXPOSICIONS

Les exposicions representen el tercer pilar en les activitats desenvolupades per la Càtedra Demetrio Ribes per a difondre la seua labor investigadora. Permeten transmetre les aportacions científiques en productes oberts i accessibles a la població.

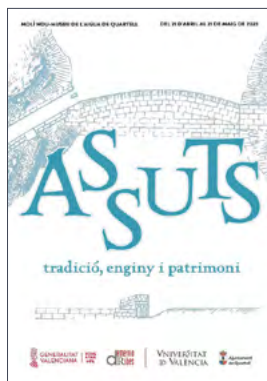
En aquests 20 anys, la Càtedra ha produït un total de **26 exposicions** que han donat lloc a **78 muntatges expositius** en **45 municipis**. La major part, en la Comunitat Valenciana, però també en la Comunitat de Madrid, Catalunya, País Basc o Brusselles.

En l'actualitat, a més, s'està duent a terme la digitalització en **format 3D** d'algunes de les mostres.

De temor i seda: torres de vigilància en la costa valenciana

Projecte en elaboració per al 2024

Assuts. Tradició, enginy i patrimoni

Molí Nou - Museu de l'Aigua, Quartell

Abril - maig 2023

ITINERÀNCIA:

Comunitat de Regants de Vila-real. Octubre - novembre 2023

Novembre - desembre 2022

Maig - juny 2022

Caudiel. Juliol 2022

Viver. Settembre 2022

Port de Sagunt. Febrer - març 2023

Passos a nivell: encreuaments sobre ferro i asfalt

ETSI de Camins, Canals i Ports,
Universitat Politècnica de València

Juny 2021

ITINERÀNCIA:

Estació Adif Joaquín Sorolla, València
Juliol 2021 - maig 2023

Pioneres de la enginyeria

Ciutat de les Arts i les Ciències, València

Març - juny 2021

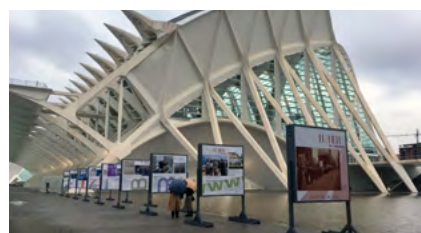
ITINERÀNCIA:

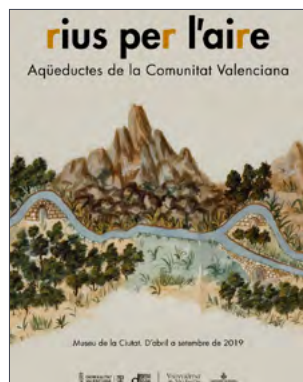
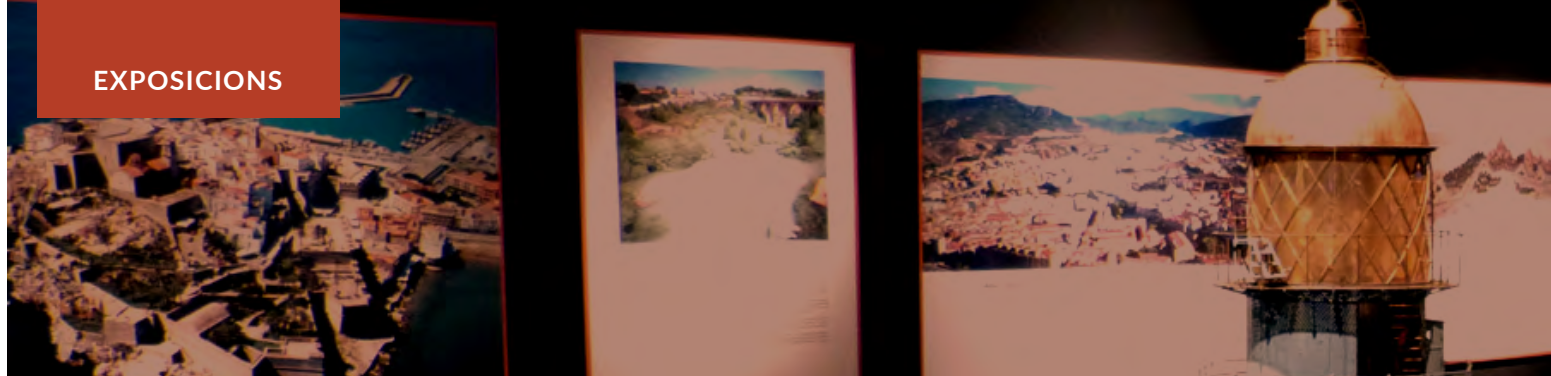
ETSI de Camins, Canals i Ports (UPV). Maig - juny 2021

Vestíbul Estació Adif, Castelló. Juny - juliol 2021

La Encartada Fabrika Museoa, Balmaseda. Juny 2022 - març 2023

Col·legi d'Enginyers Camins, Canals i Ports, Bilbao. Juny - nov. 2023

Rius per l'aire. Aqüeductes de la Comunitat Valenciana

Museu de la Ciutat, València

Abril - juliol 2019

ITINERÀNCIA:

La Casa Gran, la Pobla de Vallbona. Novembre 2019 - gener 2020

Museu de Belles Arts / Casa de Cultura, Xàtiva. Octubre - desembre 2020

Museu Històric d'Asp / Teatre Wagner, Asp. Juliol - setembre 2021

Casa de Cultura José Candela Lledó, Crevillent. Febrer - març 2022

Caudiel. Juliol 2022

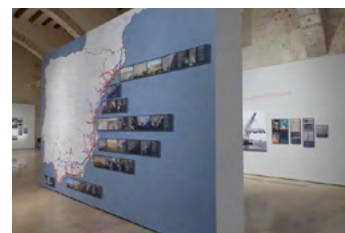
Corredor Mediterrani: realitat mil·lenària, demanda centenària. València, 1918

Centre del Carme Cultura Contemporània, València

Novembre 2018

ITINERÀNCIA:

Comité Europeu de les Regions, Brussel·les. Octubre 2019

Cartells i rails. El tren en el cine

Ateneu Mercantil, València

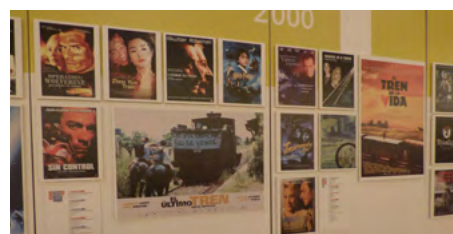
Novembre 2018

ITINERÀNCIA:

Estació València Nord. Novembre - desembre 2018

Estació Adif d'Alacant. Desembre 2018 - gener 2019

Estació de Castelló. Gener - febrer 2019

El Corredor Mediterrani: passat mil·lenari, reivindicació centenària, perspectiva futura

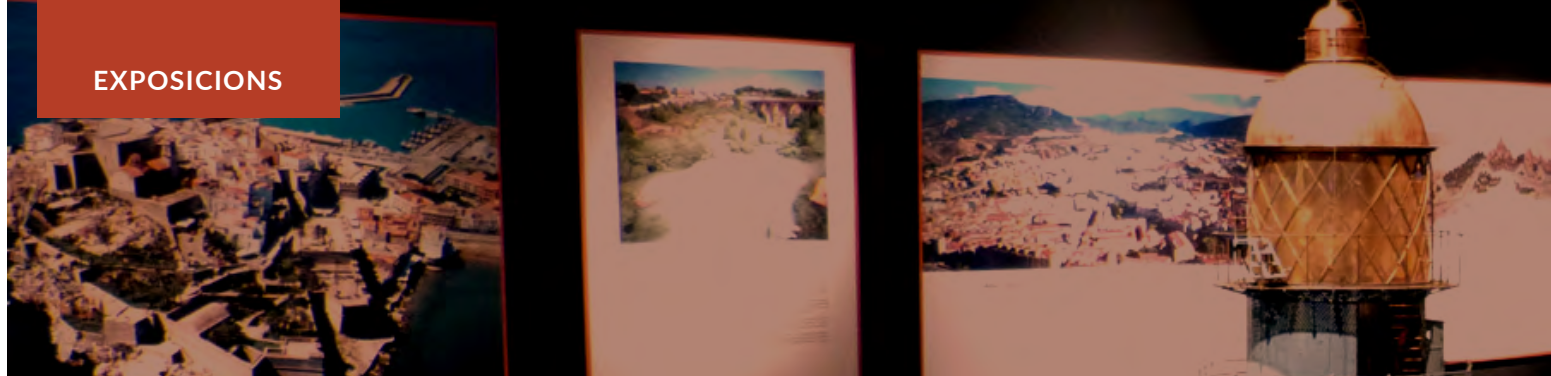
Saló Internacional de Logística (SIL), Barcelona

Juny 2018

ITINERÀNCIA:

Campus Universitat de València, Gandia. Octubre 2019

Aeròdroms valencians de la guerra civil

Ca La Vila, Lliria. Abril - maig 2018

ITINERÀNCIA:

Estació ADIF Joaquín Sorolla, València.

Desembre 2018 - gener 2019

Antic Mercat, Requena. Febrer 2019

Sala Vicente Poveda, Petrer. Març 2019

Museu d'Etnologia, Castelló de la Plana.

Abril - maig 2019

Centre Cultural Onil. Maig - octubre 2019

El Toro. Octubre 2019.

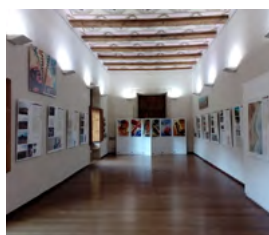
Kursaal Fleta, Monòver. Nov. - dic. 2019

Museu del Calcer, Elda. Abril 2021

Villar del Arzobispo. Setembre 2021

Reials Drassanes de València.

Novembre 2021 - gener 2022

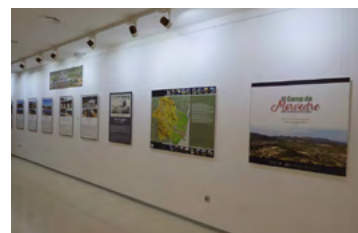
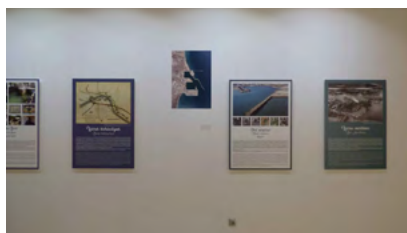

El Camp de Morvedre.

Indrets i paisatge de l'obra pública

Centre Cultural Mario Monreal, Sagunt

Octubre 2017

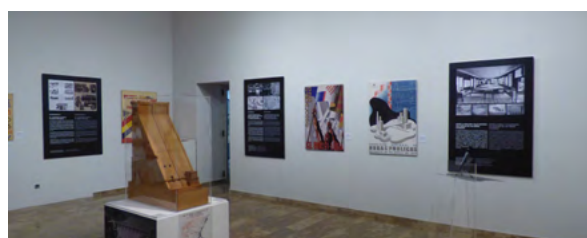
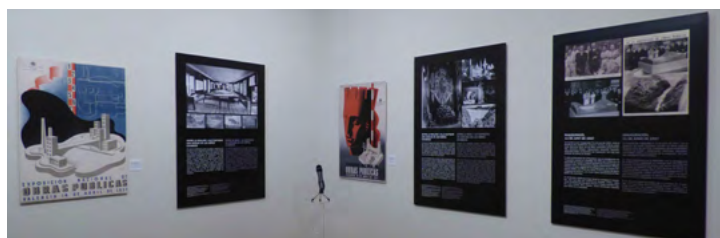

València / 1937. L'Exposició Nacional d'Obres Públiques

Sala Oberta, Centre Cultural La Nau, València

Setembre - octubre 2017

Encontres en l'estació. València-Nord, un espai de modernitat (1917-2017)

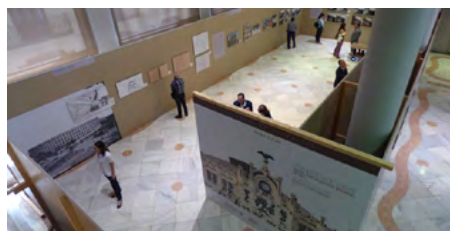
Ateneu Mercantil de Valencia, València

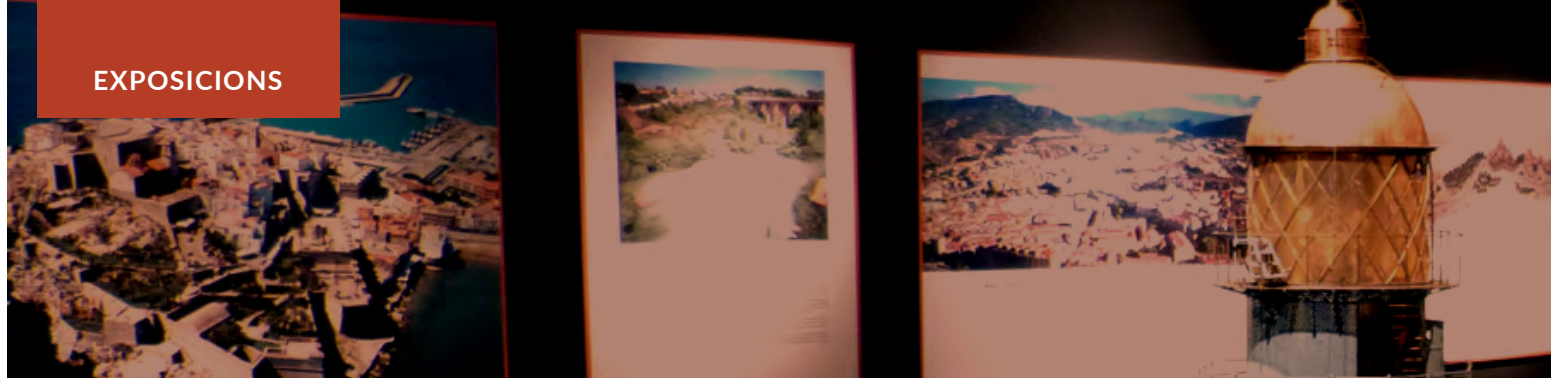
Maig - juny 2017

ITINERÀNCIA:

Estaciones del Nord i Joaquim Sorolla, València. Juny - setembre 2017

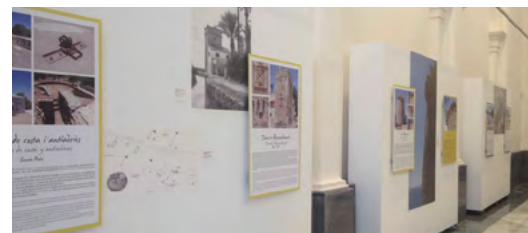
ETSI de Camins, Canals i Ports, UPV, València. Novembre 2017 - març 2018

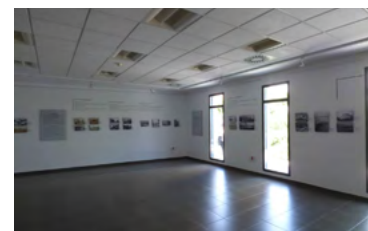
El Baix Vinalopó. Indrets i paisatge de l'obra pública

Sala de la Orden Tercera, Elx
Setembre - octubre 2016

València marítima. Mirades i testimonis

Sala d'exposicions de la Biblioteca Municipal del Mar, València
Juliol - setembre 2016

Fotografia i obra pública: paisatges de la modernitat. Lucio del Valle 1815-1874

Centre Cultural La Nau de la Universitat de València

Desembre 2015 - febrer 2016

ITINERÀNCIA:

ETSI de Camins, Canals i Ports, UPV, Universitat Politècnica de València.

Maig - juny 2016

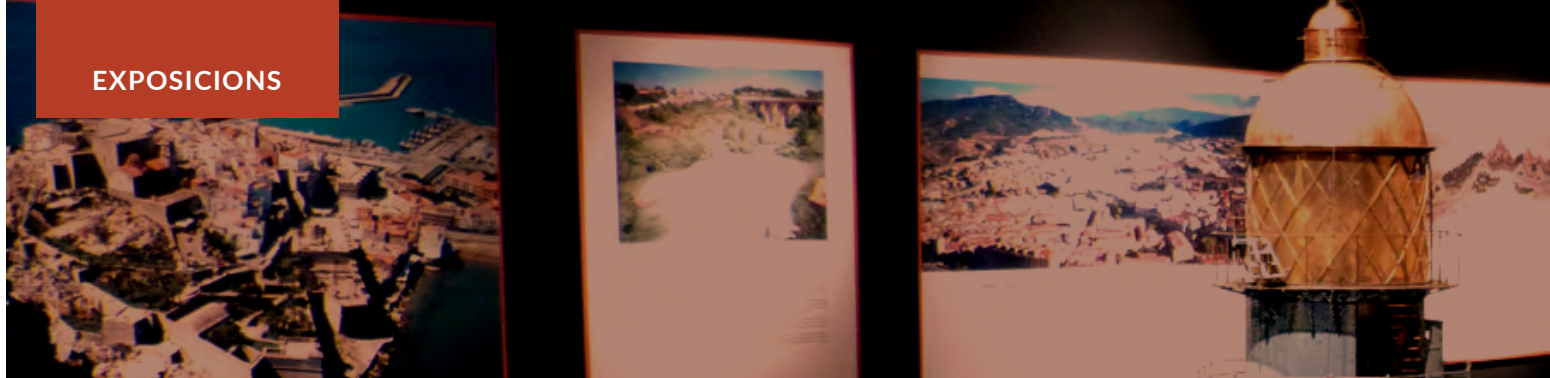

Una mirada al territori: Vinaròs i el Baix Maestrat. El llegat cartogràfic (segles XVI-XIX)

Auditori Municipal W. Ayguals d'Izco, Vinaròs

Març - abril 2015

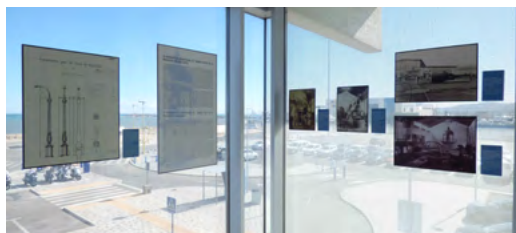
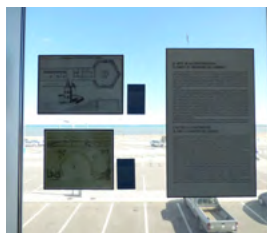
Llums i fars del Mediterrani

Estació Marítima, Dénia

Febrer - abril 2015

ITINERÀNCIA:

Museu d'Història de València. Març - juliol 2016

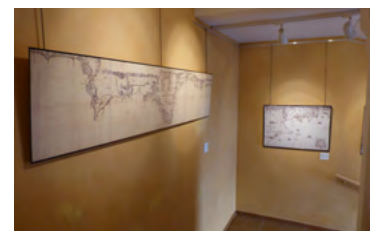
Una mirada al territori: Santa Pola i Tabarca. El llegat cartogràfic

Centre Cultural del Castell, Santa Pola

Juliol 2014

ITINERÀNCIA:

Sala Municipal Exposicions del Castell, Santa Pola. Febrer - març 2015

Camins a Castella. Paisatges del transport

Temple de Santa María, Requena

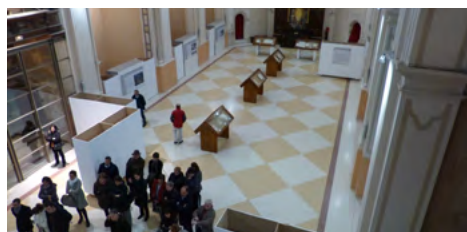
Novembre 2013 - febrer 2014

ITINERÀNCIA:

Museu d'Història de València. Abril - juny 2014

ETSI de Camins, Canals i Ports, UPV. Setembre - desembre 2014

Estació Adif Joaquim Sorolla, València. Novembre 2019 - febrer 2020

Somiar/habitar/recuperar.

La ciutat mediterrània al segle XXI

Galeria d'Art Contemporani, Ajuntament Vell, Calp

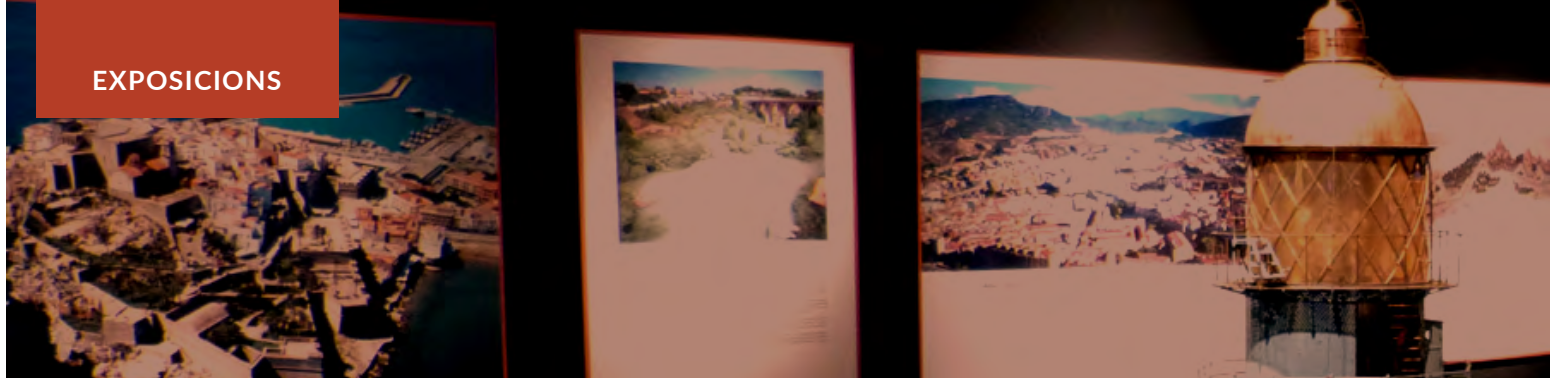
Juliol - setembre 2013

ITINERÀNCIA:

Palau Altea. Octubre - desembre 2014

Auditori i Centre Cultural de la Mediterrània, La Nucia. Desembre 2014 - gener 2015

Llocs i itineraris de les obres públiques. El paisatge valencià

Museu d'Història de València

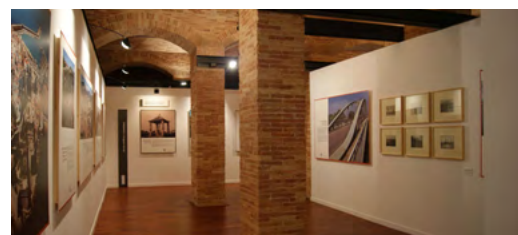
Novembre 2012 - gener 2013

ITINERÀNCIA:

ETSI de Camins, Canals i Ports, UPV. Maig - juny 2013

Museu de Belles Arts de Castelló. Octubre - novembre 2013

Museu Arqueològic Provincial d'Alacant (MARQ). Febrer - maig 2014

Mar i terra. Els escenaris del Grau de Valencia

Edifici del Rellotge, Port de València

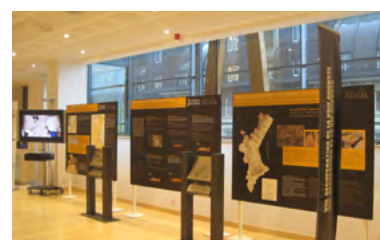
Novembre 2011 - gener 2012

El Corredor Mediterrani. 2000 anys construïnt Europa

Comité Econòmic i Social Europeu, Brussel·les
Maig - juny 2010

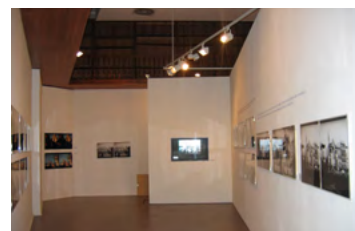

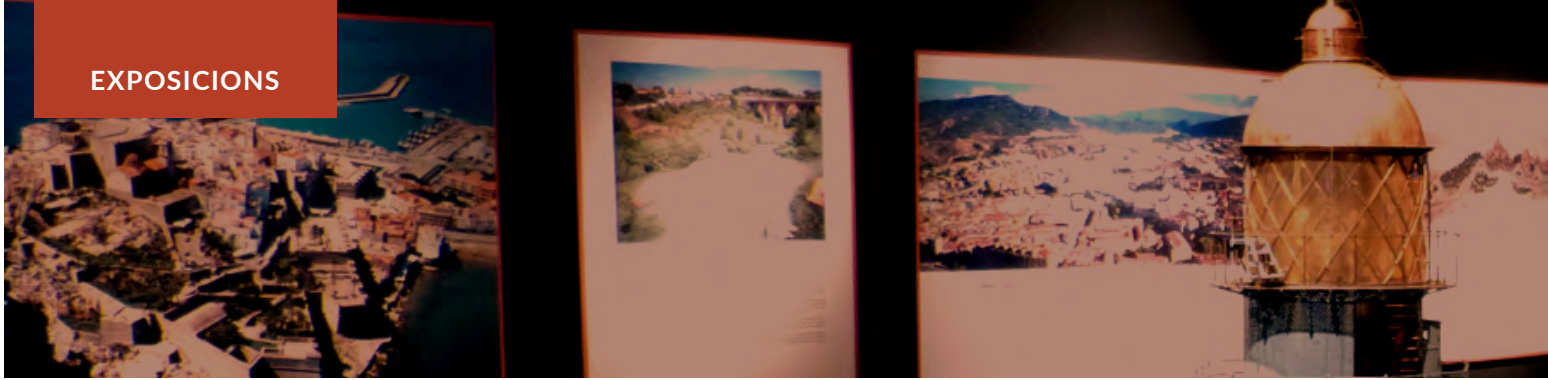
La mirada de l'arquitecte. Demetrio Ribes i la seua càmera estereoscòpica

La Nau, Universitat de València
Maig - setembre 2007

ITINERÀNCIA:

Museu Arqueològic d'Ontinyent i la Vall d'Albaida (MACOVA). Octubre 2007
Museu Arqueològic d'Oliva. Desembre 2007

Alacant, de la diligència al TRAM

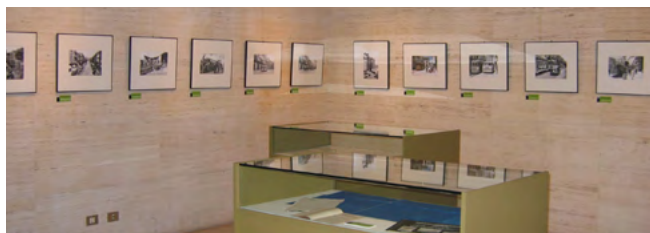
Museu de la Universitat d'Alacant

Novembre 2006

ITINERÀNCIA:

Biblioteca de Sant Vicent del Raspeig. Desembre 2006 - gener 2007

Delegació Territorial del Consell, Alacant. Gener - febrer 2007

Exposicions virtuals

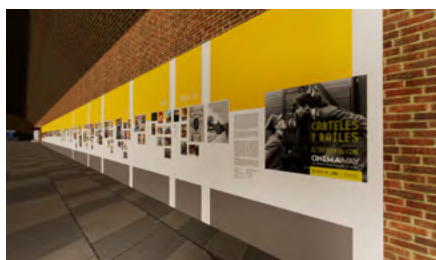
Les exposicions de la Càtedra Demetrio Ribes inicien un nou format virtual per a poder gaudir-les en qualsevol moment i des de qualsevol lloc. Les exposicions virtuals que es troben allotjades en el nostre lloc web, de moment, són:

Corredor Mediterrani: realitat mil·lenària, demanda centenària

Cartells i rails

Aeròdroms valencians de la guerra civil

5 ALTRES PROJECTES

Amb la intenció d'arribar a una altra mena de públic i ampliar la difusió amb les noves tecnologies, la Càtedra desenvolupa diferents projectes que aporten una gran versatilitat a les activitats de la institució: rutes, WebApps, mapes, cinema...

PASSEJOS PER L'OBRA PÚBLICA

Un dels compromisos fermes de la Càtedra Demetrio Ribes és donar a conèixer al gran públic les infraestructures més representatives del territori valencià.

«Passejos per l'obra pública» és una activitat suggestiva on grans especialistes en la matèria aporten davant els mateixos béns culturals de l'obra pública (elements i xarxes en els quals s'insereixen) els seus coneixements des d'una perspectiva didàctica i amena.

Fins al moment, hem passejat per les vies verdes d'Ojos Negros i Alcoi, i pels paisatges hidràulics de Peña Cortada, la Vall de Segó, l'assut de Vila-real i el depòsit d'aigües de València.

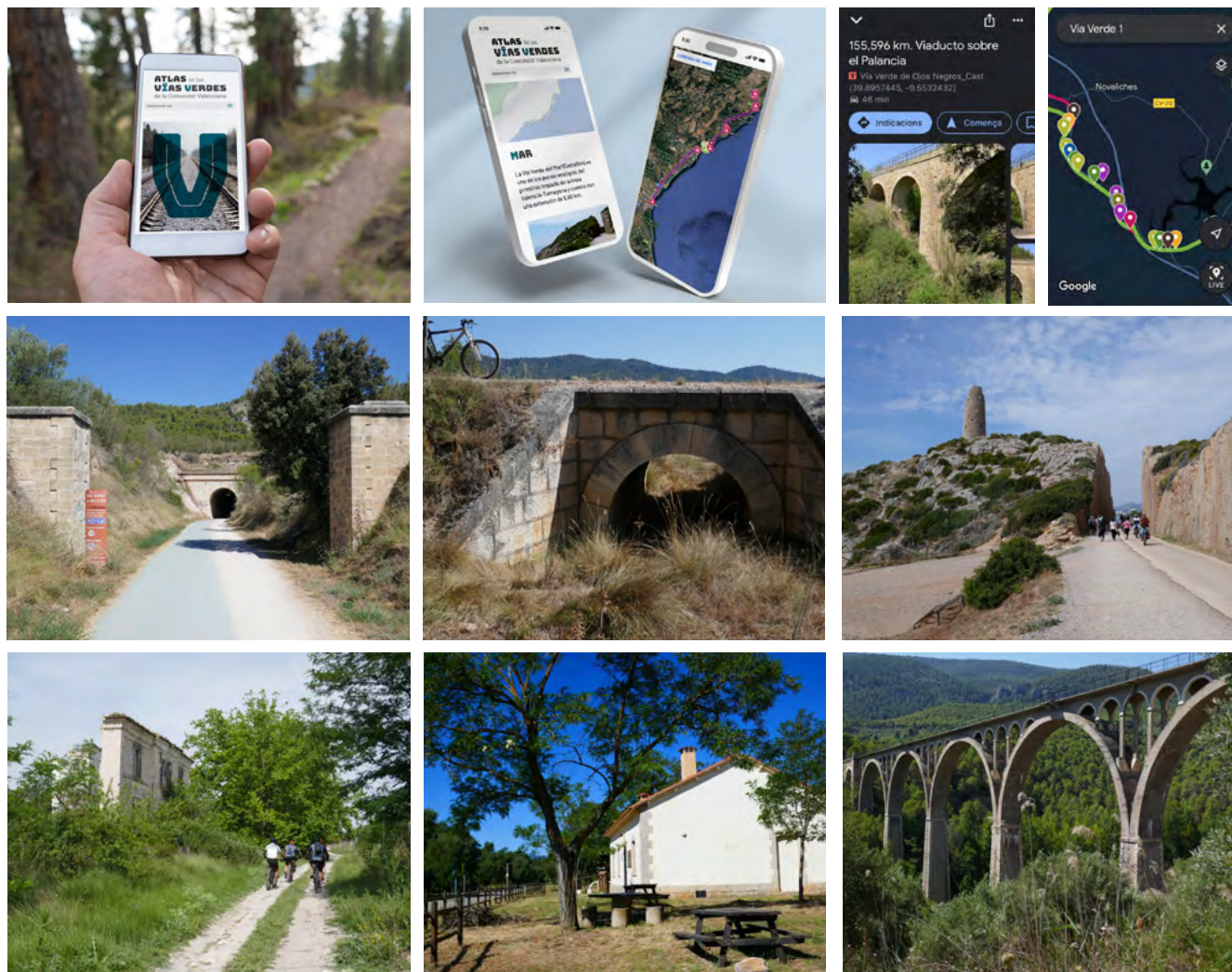
ATLES DE LES VIES VERDES

El projecte «Atles de Vies Verdes» identifica els recorreguts i elements patrimonials d'antigues línies ferroviàries convertides en Vies Verdes en la Comunitat Valenciana, així com aquelles susceptibles de ser-ho. Totes es compilen en una WebApp elaborada per a l'ocasió.

A partir de la documentació d'arxiu, de l'ortofotografia i del treball de camp s'identifica el traçat original de la línia, així com els seus elements més destacats. Aquestes dades, juntament amb material gràfic i fotogràfic històric i actual, es bolquen en un mapa accessible des de qualsevol dispositiu.

Es tracta d'un projecte en constant actualització. Fins al moment, s'han inclòs les Vies Verdes d'Ojos Negros, de la Mar, del Xitxarra, d'Ibi, d'Alcoi, del Maigmo i Xurra.

MAPES TEMÀTICS

En paral·lel a diferents projectes, com el de «Les obres públiques a les comarques valencianes: llocs i paisatges» o la publicació *Territorio y red viaria*, es van crear diversos mapes temàtics. Dos, dedicats a elements

del Baix Vinalopó i el Camp de Morvedre, i un tercer, inclòs en el visor de l'Institut Cartogràfic Valencià, on es recull la xarxa de carreteres de 1909, 1956 i 1976 i les caselles de peons caminers conservades.

CINEMAWAY

El projecte Cinemaway pretén acostar a la societat les obres públiques a través del cinema mitjançant cicles de conferències, exposicions, projeccions de pel·lícules en la Filmoteca Valenciana i concursos de vídeo-assaig. Fins ara han vist la llum dues edicions: el 2018, dedicada al tren, i el 2020, dedicada a la mobilitat.

WEBS MONOGRÀFIQUES

Aquestes xicotetes quatre webs monogràfiques i temàtiques estan dedicades al Museu Virtual del Transport, el 150 aniversari de l'arribada del tren a Alacant, el centenari de l'aviació i els aeròdroms valencians de la Guerra Civil. S'hi troba un contingut ric i variat, documental, audiovisual i didàctic.

FORMACIÓ

La Càtedra és un centre de la Universitat de València, per la qual cosa la **docència** i la **formació** dels nous investigadors ocupen un apartat molt important dins de les seues activitats. La direcció de la Càtedra ha tingut presència en docència en la llicenciatura, després grau, d'Història de l'Art, així com en diversos postgraus de la Facultat de Geografia i Història, en la direcció de treballs de fi de grau, treballs de fi de màster i tesis doctorals. A més, s'ha tutelat alumnat en pràctiques.

Des de la seua creació, la Càtedra ha organitzat **cursos**, **seminaris** i **jornades** tant en la mateixa Universitat de València com en altres universitats i institucions.

WORKSHOPS I JORNADES

Aquestes activitats, recurrents durant 20 anys, ofereixen una visió científica, acadèmica i divulgativa de les línies d'investigació de la Càtedra.

Hi destaquen les quatre edicions del Workshop d'estudis interdisciplinaris en la història de l'obra pública, dedicades a la «Fotografia i obra pública» (2013), l'«Enginyeria i ciutat» (2017), als «Arcs i conductes» (2019) i a les «Germanies i infraestructures» (2021).

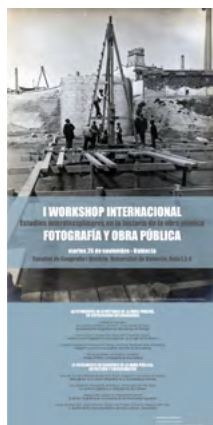
Altres jornades s'han dedicat al Patrimoni de l'obra pública, enfocades en «Els ponts històrics» (2007), les «Grans Estacions del segle XXI» (2009) i l'«Enginyeria de l'aigua» (2012), així com «30 anys construint ponts. Tècnica i innovació» (2014) o altres dedicades als museus de ciència i tècnica (2005) i al transport metropolità d'Alacant (2006).

CURSOS

Durant els cursos acadèmics 2003-2004 i 2010-2011 la Càtedra va participar i va dirigir 13 cursos d'extensió universitària a la Universitat de València, que tractaven sobre l'arquitectura del ferro, el paisatge industrial o l'art de la construcció en les edats Antiga, Mitjana i Moderna.

CICLES DE CONFERÈNCIES

Amb el mateix objectiu, la Càtedra també ha organitzat xarrades i cicles de conferències, així com presentacions de les publicacions. De tots aquests podem distingir el cicle de conferències sobre l'Estació del Nord de València, celebrat el 2017 amb motiu del centenari, l'esmentat «Cinemaway: l'obra pública al cinema» (2018), o el cicle «Mobilitat en transformació», el 2020.

7 COMUNICACIÓ

La comunicació és un factor important per a la divulgació del treball de la Càtedra. En aquests 20 anys ens hem preocupat d'incorporar les noves tecnologies al nostre dia a dia, oferint diversos canals de difusió per a aconseguir un públic el més ampli possible.

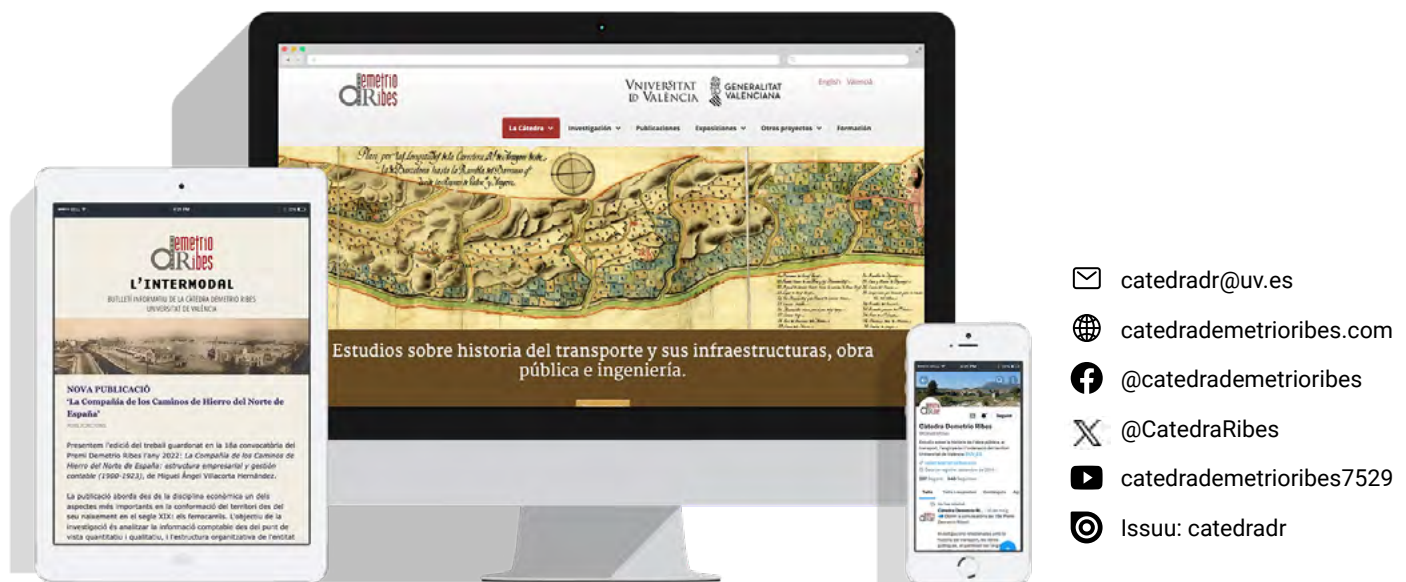
WEB I XARXES SOCIALS

La pàgina web i les xarxes socials són la nostra cara més visible, per la qual cosa intentem mantindre'ns al dia oferint contingut actualitzat de tots els nostres projectes d'investigació, publicacions, exposicions i activitats en general.

Així, a més d'oferir contingut amé i de qualitat en els nostres perfils de X (abans Twitter) i Facebook, també incorporem conferències, congressos, reportatges i altres recursos audiovisuals en el nostre canal de YouTube o publicacions i expedients d'arxiu en el compte d'Issuu.

'L'INTERMODAL'

L'Intermodal és el nom del nostre butlletí electrònic. Creat en 2022, és una altra via per a estar al corrent de totes les activitats que organitza la Càtedra, amb la comoditat de rebre-les directament en el correu electrònic. Amb una periodicitat mensual, en l'actualitat compta amb 690 subscripcions.

GENERALITAT
VALENCIANA

VNIVERSITAT
ED VALÈNCIA